

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан ІІІ медичного
факультету,
доцент Шишкін М.А.

« 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування Протокол № 03-1/09 від «18» 09. 2020 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету Протокол № 1 Від «16» 09. 2020 р.
---	--

1. Загальна інформація про викладачів

професор Утюж Ірина Геннадіївна

e-mail: suspilni14@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

професор, д. філос. н. Жадько Віталій Анрійович

e-mail: vit.zhadko@gmail.com

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

к. філос. н., доцент Спиця Наталя Валеріївна

e-mail: NSpitsa@meta.ua

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

доцент, к. філос. н. Сепетий Дмитро Петрович

e-mail: sepety@yahoo.com

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

доцент, к. філос. н. Мегрелішвілі Марія Олексіївна

e-mail: studzsmu2016@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

викладач Павленко Нателла Валеріївна

e-mail: suspilni14@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Філософія»

Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин / 3 кредити ECTS (лекцій – 20, семінарських занять – 20, СРС – 50).

3. Семестр: 1

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни: в межах освітнього рівня бакалавра, спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (див. структурно-логічна схема освітньо-наукової програми).

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є найзагальніші риси дійсності, основи буття і пізнання, що вивчаються не безпосередньо, а через узагальнення даних інших наук та осмислення всієї існуючої культури, її світоглядних структур. Дисципліна узагальнює здобутки природничо-наукового та гуманітарного знання, поглиблює розуміння основ методології наукового пізнання.

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна:

- Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання та професійній діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

- Здійснення особистої діяльності: вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати автономно, здатність приймати обґрунтовані рішення
- Здатність до здійснення саморегуляції, ведення здорового способу життя, адаптації та дії в новій ситуації
- Здатність до вибору стратегії спілкування та праці в команді; навички міжособистісної взаємодії
- Сформованість політичної та економічної свідомості, оцінювання минулих та сучасних історичних процесів
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- Здатність вчитися і бути сучасно навченим, застосовувати знання в практичних ситуаціях
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні):

- Здатність до логічності, послідовності, систематичності та аргументованості міркувань
- Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації
- Прагнення до оптимальних рішень та ясності умовиводів
- Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення
- Увага і толерантність до іншої думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати
- Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухачів ідей
- Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї
- Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури

- Здатність до нестандартного розв’язання задач, самостійності міркувань та умовиводів, навички інтелектуального пошуку, вміння виявляти та розв’язувати проблеми.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни: розвиток здібностей формування цілісного філософського світорозуміння через синтезування набутих знань з фахових та гуманітарних дисциплін, вміння застосовувати набуті філософські знання при аналізі реалій сучасного українського суспільного буття, формувати власну позицію щодо найактуальніших проблем сьогодення.

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

- формування основ гуманістичного світогляду;
- філософське розуміння відношення людини та світу;
- розуміння місця лікарської професії у гуманістичному розвитку суспільства.

5.4 Зміст навчальної дисципліни: Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля: годин 90/3 (лекцій – 20, семінарських занять – 20, СРС – 50).

Змістовий модуль 1, 5 тем.

Філософія, коло проблем та роль у суспільстві

Становлення філософії: класичний період розвитку

Некласична і постнекласична парадигми філософії. Українська філософія

Матерія та свідомість. Проблема їх відношення

Основні проблеми теорії пізнання

Змістовий модуль 2, 5 тем.

Людина у вимірах філософського аналізу

Суспільство як соціальна система. Суб’єкти соціального розвитку

Сучасний світ: тенденції розвитку

Розвиток субфілософського знання: етика, естетика, релігієзнавство

Філософія і медицина: міждисциплінарний діалог»

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

№ пп	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Філософія як світоглядне мислення			
1	Тема 1. Філософія, коло проблем та роль у суспільстві	СЗ - 2 год., Л - 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
2	Тема 2. Становлення філософії: класичний період розвитку	СЗ - 8 год., Л – 2 год.,	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання

		СРС – 10 год.	контрольного завдання за темою.
3	Тема 3. Некласична і постнекласична парадигми філософії. Українська філософія	СЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
4	Тема 4. Матерія та свідомість. Проблема їх відношення	СЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
5	Тема 5. Основні проблеми теорії пізнання	СЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
Змістовий модуль 2. Основні проблеми соціальної філософії			
1	Тема 1. Людина у вимірах філософського аналізу	СЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
2	Тема 2. Суспільство як соціальна система. Суб'єкти соціального розвитку	СЗ - 1 год., Л – 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
3	Тема 3. Сучасний світ: тенденції розвитку	СЗ - 1 год., Л – 2 год., СРС – 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
4	Тема 4. Розвиток субфілософського знання: етика, естетика, релігієзнавство	Л – 2 год., СРС – 3 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.
5	Тема 5. Філософія і медицина: міждисциплінарний діалог	Л – 2 год., СРС – 2 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Філософія». Виконання контрольного завдання за темою.

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Філософія як світоглядне мислення. Виникнення філософії	5
2	Класичний період Давньогрецької філософії та філософія Еллінізму	2,5
3	Філософія Середньовіччя та Відродження. Реформація	2,5
4	Філософія Нового часу	2,5
5	Німецька класична філософія	2,5
6	Некласична філософія і постнекласична парадигми філософії. Українська філософія	5
7	Матерія та свідомість. Проблеми їх відношення	5
8	Основні проблеми теорії пізнання	5
Всього		30
Змістовий модуль 2		
1	Людина у вимірах філософського аналізу	5
2	Суспільство як соціальна система. Суб'єкти суспільного розвитку.	10

	Сучасний світ: тенденції розвитку	
3	Розвиток субфілософського знання: етика, естетика, релігієзнавство	3
4	Філософія і медицина: міждисциплінарний діалог	2
Всього		20

Консультативна допомога: щоденно за необхідністю (1-2 год.)

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час проходження студентом on-line курсу. До диференційованого заліку допускаються студенти, які виконали і яким було зараховано усі завдання самостійної роботи і які отримали оцінки «3», «4» або «5» за відповіді на кожному семінарському занятті.

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна література

1. Жадько В. А. Термінологічний словник з філософії. – Запоріжжя: ЗДМУ. – 2014. – 162 с.
2. Жадько В.А Філософія як діалог з видатними мислителями : навч.-метод. посіб. для самостійної роботи студентів з текстами першоджерел. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – 103 с.
3. Сепетий Д.П. Основні проблеми філософії. Курс лекцій. Навчальний посібник. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. – 132 с.
4. Філософія [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. I-II курсів мед., фармац. ф-тів / уклад. І. Г. Утюж. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. – 71 с.
5. Філософія. Історія філософії [Текст]: робочий зошит для студ. I-II курсів мед. і фармац. ф-тів / уклад.: І. Г. Утюж, Н. В. Спиця. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. – 58 с.

7.2. Додаткова література

1. Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К. : ВПЦ "Київський ун-т", 2018. – 591 с.
2. Філософія: навч. посіб. / [Л. В. Губерський та ін.]; за ред. д-ра філос. наук, проф. І. Ф. Надольного. – 8-е вид., стер. – К.: Вікар, 2016. – 456 с.
3. Філософія: словник-довідник : навч. посіб. / за ред. проф. І. Ф. Надольного, проф. І. І. Пилипенка, проф. В. Г. Чернеця ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец., Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – 3-є вид., допов., випр., переробл. – К.: НАКККіМ, 2010. – 480 с.
4. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В.Губерського. – К.:Знання, 2016. – 621 с.
5. Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменац. білетів: навч. посіб. – 6-те вид., стер. – К.: Знання, 2010. – 347 с.
6. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. – Вид. 3-тє, стер. – К. : Академвидав, 2019. – 592 с.
7. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. – 3-тє видання, перероб. і доповн. – Львів: «Магнолія плюс»; вида-вець СПД ФО В.М. Піча, 2018. – 506 с.
8. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – К.: Кондор, 2016. – 356 с.
9. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / Кремень В.Г., Ільїн В.В. – К.: Книга, 2015. – 528 с.
10. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. – К.: Либідь, 2011. – 408 с.
11. Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія.

Історія, теорія, методологія: Підручник для вищих навч. закл. – 4 вид., випр. та доп. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.

12. Бойченко І.В. Філософія історії: Підруч. для ВНЗ. Рекомендовано Міністерством освіти України. – К.: Знання, 2000. – 723 с.

13. Воронкова В.Г. Філософія: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2019. – 464 с.

14. Горський В.С. Історія української філософії: Навч. посіб. для ВНЗ. – 4-те вид., допов. – К.: Наукова думка, 2001. – 375 с.

15. Гусев В.І. Західна філософія Нового часу ХУІІ – ХУІІІ ст.: Підручник. – К., 1998. – 368 с.

16. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія. Підручник. – К.: Лібра, 1999. – 488 с.

17. Єрмоїна І.Д., Каменська І.В., Книш І.В., Колісник С.А., Корнієнко О.М. Словник найбільш уживаних термінів з циклу соціально-філософських дисциплін / Л.В. Гнатюк (уклад.). – Суми: Довкілля, 2018. – 253с.

18. Квіт С. Основи герменевтики: Навчальний посібник. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 192 с.

19. Кондзьолка В.В. Історія середньовічної філософії: Навч. посіб. для ВНЗ. – Л.: Світ, 2001. – 320 с.

20. Левчук Л.Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика: Навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. ВНЗ. – К.: Либідь, 2016. – 255 с.

21. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Абрис, 2018. – 336 с.

22. Огородник І.В., Огородник В.В. Історія філософської думки в Україні. Курс лекцій: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1999. – 543 с.

23. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти III-IV рівнів акредитації. – 3-тє видання, перероб. і доповн. – Львів: “Магнолія плюс”; видавець СПД ФО В.М. Піча, 2019. – 506 с.

24. Практикум з філософії: Навч. посіб. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України / За заг. ред. В.Л. Петрушенка. – Л.: Новий світ, 2019. – 156 с.

25. Рассел Б. Історія західної філософії. – К.: Основи, 1995. – 759 с.

26. Степин В.С. История и философия науки. – М.: Академический Проект; Трикста, 2011. — 423 с.

27. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи. Хрестоматія: Навч. Посібник / В.П. Андрущенко, Г.І.Волинка, Н.Г.Мозгова та ін. За ред. Г.І.Волинка. – К.: Каравела, 2010. – 464 с.

28. Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2002. – 744 с.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю

- Поточний
- Підсумковий (заключний)

8.2. Форми контролю

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на семінарських заняттях у відповідності з їх цілями, за допомогою наступних засобів: усні відповіді на семінарських заняттях, написання тестових, ситуаційних, аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії, питання для підсумкового контролю.

Оцінювання *поточної навчальної діяльності* здійснюється на основі єдиної шкали, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно»). До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за

індивідуальну роботу – не більше 10. Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

По завершенні вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті здійснюється підсумковий модульний контроль (ПМК). До ПМК допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форми проведення ПМК стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні ПМК, становить 80. ПМК вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів. При успішному складанні ПМК студент отримує **диференційований залік**.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах). Максимальна кількість балів, яку може набрати студент, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за ПМК – 80 балів.

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.